

„Danskeren“

ET NYTTEDS- OG OPBYGGELSESLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danskeren“ udkommer Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: 12.00. Udenlandt \$2.50. Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres DANISH LUTHERAN PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskerens“ Kontor.

Advertising rates made known upon application.

Naar Læsere henvender sig til Folk som avterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det avterende, bedes de altid omtale, at de saa Avtissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Gavn.

Et Sørgebudskab. I Fredags meddelte Samfundets Sekretær, Past. Andreasen, os, at der den 18. ds. var kommen Telegram til Mrs. Augusta Hansen (Past. Chr. Hansens Enke) fra Afrika, at hendes Søster, Mrs. Eline Uhrenholdt døde den 7. Nov. — Nærmere desangaaende vides altsaa ikke endnu. Det er med en vis Vemod, vi meddeler Læsere om dette Dødsfald, og Sørgebudskabet vil sikkert modtages med Vemod af dem, der kendte denne af Missionsaand saa gennemtrængte og saa elskede Kvinde. Haaber at kunne meddele nærmere senere.

Drengen kom ikke til at hedde Lenin. Myndighederne i Zurich, Schweiz, har haft en vanskelig Sag til Behandling. Det drejede sig om en Borger, der absolut vilde lade sin Begejstring for Lenin gaa ud over sin uskyldige Dreng ved at lade ham døbe med Bolshevik-Førerens Navn som Fornavn.

Efter mange Diskussioner kendtes for Ret, at dette ej kunde tilstedes, „eftersom Brug af et saa usædvanligt Fornavn fordømmes af god Sæd i vort Land,“ og fordi et saadant Navn antagelig vilde blive ubehageligt for Børn baade nu og fremdeles.

Hungersnøden i Kina. Man faar en Forestilling om Hungersnødens forferdelige Omfang i nogle af Kinas Provinser, naar man hører, at i mange Landsbyer har Familiefædre forgivet deres Koner og Børn med Arsenik for at undgaa Hungersnøden. Amerikanske Missionærer meddeler, at i hele det hungertruede Areal er Høsten kun 8 pCt. af det normale. Imellem 32 og 40 Millioner Mennesker gaar Hungersnøden i Møde, og det anslaaes, at der til Afhjælpning af Nøden vil kræves 200 Millioner Dollars. (Efter The Hindu, Madras, ved H. B.)

Forbudssagen i Finland. Den finske Rigsdag har med 137 Stemmer mod 38 vedtaget Lov forslaget om skærpet Straf for Overtrædelser af Forbudsloven. Bøderne for Drukkenskab er bleven betydelig forhøjet. Finansudvalget forbereder desuden skærpede Straffebestemmelser, hvorved der skal indtræde Fængselsstraf ved gentagne Overtrædelser af Forbudsloven.

Det har fra den forbudsfjendtlige Presses Side været paastaat, at det finske Folks Flertal var stemt for Ophævelse af Forbudsloven. De ovenfor anførte Oplysninger fra Helsingfors tyder ikke paa, at man er tilbøjelig til at opgive Forbudsloven

i Rigsdagen, og det er vel næppe urimeligt at antage, at Rigsdagen i Helsingfors kender det finske Folks Ønske nok saa godt som Alkoholelskere her i Landet, skriver „Kr. Dgbl.“

Dr. Lauritz Larsen, National Lutheran Councils Sekretær, kom tilbage med „Hellig Olav“ den 9. November efter et fire Maaneders Besøg til de krigshærgede Lande i Europa. Vi vil rimeligvis snart høre fra ham om, hvorledes han har fundet Tilstanden der.

Bolshevisme og aandelig Uvidenhed. Prof. Ely, en vidt kendt Skribent, har en Artikel i November Nummeret af „Review of Reviews“ om Bolshevisme. Den indeholder de almindelige Bedømmelser af Tilstanden i Rusland og gentager, hvad Venner og Fjender af Sovjetstyret har skrevet — at det er Carl Marx's Socialisme „in action“. Prof. Ely paastaar, at den væsentlige Vildfarelse i Carl Marx's Teori er dens Mangel paa Moral, at Moral er en Umulighed, fordi Religion ignoreres, gøres Nar af og fornægtes. Han hævder, at den bedrager sine Tilhængere, fordi den mangler Kundskab om Moral og religiøse Idealer. Med andre Ord: Bolshevismen trives i Verdens aandelige Slumkvarterer, ligesom Pest spredt Ødelæggelse, hvor Sundhedslove er ukendte.

Usømmelig Klædedragt. Philadelphias „Civic Club“, der bestaar af ledende Kvinder i Samfundet, der er bemærkede for baade deres Intelligens og deres Karakter, skriver „The Lutheran“ har udtalt sig som bitterlig imod Moder i Klædedragt, der ikke alene er usømmelige men et Tegn paa moralsk Forfald. Forstanderinden for denne Klub udstedte en bidende Anklage imod de lavt nedringede Kjoler, korte Skjorter, sminkede Ansigter og alle andre Moder, der grænser til det usømmelige. „Disse demoraliserende Tilstande maa ikke taales, ellers vil deres Følger i de kommende Slægters Moral og Sæder ikke kunne maales,“ sagde hun. Samme Dag beskrev en af Præsterne nævnte Type af Klædedragt som „ubeskrivelig andestødelig“ og sagde, at „Kirken maa kæmpe og kæmpe for at standse den demoraliserende Bølge.“

Luthersk Ugeblad, Organ for Den f. d. ev. lutherske Kirke i Amerika.

Ovenstaaende bliver Navnet paa det nye Blad, der skal afløse „Danskeren“ og „Dansk Luthersk Kirkeblad“.

Da Pastor E. S. Rosenberg afslug Aarsmødets Kaldelse til Redaktør af det nye Blad, og da Pastor O. R. Olsen, der senere blev kaldet af Kirkeraadet og Direktionen for Dan. Luth. Publishing House, ligeledes afslug — anmodede Direktionen — til hvilken det af Kirkeraadet var bleven overladt at ansætte midlertidig Redaktør eller Redaktører, hvis Pastor O. R. Olsen ikke tog imod Kaldet — Pastor V. C. Mengers om at overtage Stillingen som Hovedredaktør, men ogsaa Pastor Mengers afslug. Imidlertid havde Direktionen faaet Kundskab om, at Pastor A. M. Andersen var villig til at hjælpe dem ud af Kniben — og med Samfundsforsmandens Billigelse underhandlede der saa med Pastor A. M. Andersen med det Resultat, at han redigerer det nye Blad indtil Aarsmødet 1921.

Direktionens og Pastor Andersens Plan angaaende det nye Blads Format og Indhold vil forekomme i næste Nr. af Danskeren. Som oplyst i Nr. 46 af Danskeren bliver Prisen paa Luthersk Ugeblad \$2.00 pr. Aargang. Alle, der har forudbetalt for de to Blade — „Danskeren“

og „Dansk Luthersk Kirkeblad“ vil faa „Luthersk Ugeblad“ tilsendt for det Tidrum, Forudbetaling for de nævnte to Blade dækker Subskriptionsprisen paa „Luthersk Ugeblad“. Rolfe, Ia., d. 18. Nov., 1920 H. Berthelsen.

Bibelskolen i Elk Horn, Ia.

Vore Præster her i Settlementet — vi er jo otte — er enige om at hjælpe hverandre med Bibelskolen her med Raad og Daad, for at den kan blive et godt kristeligt Samlingssted baade for Settlementet og udover, hvor den har eller vil faa Venner.

Det første, vi tænker paa — om alt gaar vel — er, at holde Bibelskole i Januar Maaned.

Tilrejsende venter vi Tirsdag den 4de Januar. Den Dag gaar der Tog fra Atlantik til Elk Horn Kl. 7.30 om Morgenen og Kl. 1 om Eftermiddagen. Vi tænker at slutte den 3die Febr.

Indmeldelser modtages og nærmere Oplysninger gives af Kr. Anker, Elk Horn, Iowa.

WINNEPEG, CANADA.

Det er et af de sidste Steder, hvor den forenede Kirke har optaget det kirkelige Arbejde. Fra 14—18. Nov. besøgte jeg Winnipeg for at tale og arbejde for Pensionssagen, og eftersom Forholdene er ny deroppe, fik jeg en rigtig god Subskription til Fondet.

Der var mellem 75 og 100 Mennesker til Kirke om Søndagen, og iblandt dem var der mange unge, og mange som nylig var kommen fra Danmark. Der var flere, som for første Gang var til Kirke i Winnipeg. Saaledes en Moder og hendes 3 voksne Sønner, som var kommen ind fra Landet. De subskriberede straks \$50 til Pensionsfondet.

Der er vist ikke ret mange Steder i vort Samfund, det kirkelige Arbejde har større Fremtid for sig end i Winnipeg. Denne By er Porten til det vestlige Canada. Naar Folk rejser fra Øst til Vest, da maa de igennem Winnipeg, og mange standser der for kortere eller længere Tid eller for bestandig. Men hvor de trænger til en Kirke i Winnipeg! Der er kun faa Steder, hvor de saa haardt trænger til et Guds-Hus. Vel har de en lejet Kirke; men den kan de ikke altid faa eller til den Tid, som er mest belejligt. Det er jo en Kendsgerning, at man samler bedst Byrnen og de voksne Søndag Formiddag; men de kan blot have Kirken Søndag Eftermiddag. Det vilde ogsaa have sin Betydning, om de kunde have Møde Søndag Aften og et bestemt Sted at samles en Søndags Aften. De bør have en Kirke i Winnipeg saa hurtigt som muligt, og saa snart Menigheden kommer med et Optraad om Hjælp, da bør Samfundet træde hjælpende til, som det har gjort andre Steder. *)

Samfundet bør have et vaagende Øje med det kirkelige Arbejde i Canada, da mange af vort Folk rejser dertil. Der er store Muligheder i Canada. Tirsdag Aften havde vi Møde i et privat Hjem, hvor en pæn lille Flok var forsamlet. Saa en hjertelig Tak til Vennerne i Winnipeg for Samværet og Subskriptionen til Pensionsfondet, og en stor Tak til Præstehjemmet for Kærlighed og Gæstfrihed. Herren velsigne sin Gerning iblandt Eder! A. C. Weismann.

*) Blot en Tanke. Det er vist rigtigt, at vor kirkelige Virksomhed i Winnipeg bør have sit eget Forsamlingshus snarest muligt. Men mon det ikke var heldigst foreløbigt at tænke paa Byggegrund og en primitiv Bygning? — A. M. A.

WESTBY, MONT.

Ærede Redaktør!

Søndag Aften den 31. Okt., havde Menigheden her Afskedsfest for Mr. og Mrs. Gunder Nelson i Kirken og derefter Kaffe i Kirkens Krypt; vi tilbragte nok saa hyggelig en Aften. Nelsons rejste saa herfra den 2. Nov. til Baudette, Minn., hvor de agter at sætte Bo. Gunder Nelson er en norsk Mand, som har været her iblandt os siden Settlementets Begyndelse, og ved Guds store Naade fandt han sin Frelser iblandt os; han blev saa gift med en dansk Pige, Clara Hansen, som i sin Tid var Husholderske for Chris Andersen, og saaledes kom han til at høre til den danske Kirke.

Skønt vi maa sige at der er altid noget vemodigt ved at skilles, saa er vi dog glade, da vi har Haab om at mødes, om ikke for saa paa den anden Side Floden, dersom vi alle bliver tro til Enden. Det Guds Ord, som Pastor Kjeller lagde vore Venner og os paa Sinde den Aften, syntes mig at være et saare skønt Ord. „Vær ikke bekymrede for noget, men i alle Ting lader eders Begæring fremføres for Gud i Bøn og Paakaldelse med Taksigelse, og Guds Fred, som overgaar al Forstand, skal bevare eders Hjertener og Tanker i Kristus Jesus.“

Naar lærer vi Menneskegærdn at tage et saadant Ord i Tro, virkelig Tro, som fra en alsmægtig og alvis Fader, saa vi i Stedet for at ængstes og bekymre os hviler i stille Hengivenhed paa hans Ord, at hvad han har lovet, det er han ogsaa mægtig og villig til at give os.

Taksigelsesdagen og de tre følgende Dage agter vi at holde Missionsmøde her i Danville Menighed. Ofte tænker jeg om disse Møder: det er, som om begge Hære bereder sig til et Hovedslag, en Kraftanstrengelse for nogle Sjæles Frelse, og sikkert, som at Guds Ord ikke skal vende tomt tilbage, at nogle Sjæle vil i saadanne Dage gøre deres Valg. Hvem mon det skal blive?

I Forhold til Høsten skal jeg ikke her skrive noget, da vi jo lige for nylig i Kirkebladet har haft to meget misvisende Meddelelser. Jeg var dog sely mistænkt for den første, hvorfor ved jeg ikke, formodentlig fordi jeg var en af dem, som prøvede paa at slippe bort; jeg blev imidlertid standset, idet vor ældste Søn brækkede sit ene Ben. Jeg vil ligesaa lidt sætte mit Navn under den sidste som den første. Ubegribelige er disse Stykker for dem, som ikke kender Forholdene og Klimaet her paa disse Egne.

Dødsengelen har gæstet vort Settlement i Sommer; Mrs. Jens Jepsen er afgaaet ved Døden og er nu paa den anden Side Gravene, ventende paa den store Dag, da alle de, som er i Graven, skal høre Guds Søns Røst. Hvilken Lykke for alle, som paa denne Dag skal faa høre det Ord: „Kommer hid, min Faders velsignede, og arver det Rige, som eder var beredt til Verdens Grundvold blev lagt.“ Mrs. Jepsen var svensk af Fødsel, hun efterlader sin Mand og elleve Børn, 10 Sønner og en Datter; de ældste 6 Sønner har deres Moder til Graven. Datteren er nu i Moders Sted for de mindre Søskende

Herman Johansen og J. P. Neve er begge rejst til Minneapolis for at søge Arbejde i Vinter. Ærbøddigt, James Hanson.

Cedar Falls, Ia.

En sørgelig Begivenhed er haendt her i Byen sidste Uge, idet en hel Familie, bestaaende af Mand og Hustru og deres femtenaarige Datter, blev fundne døde af Gasforgiftning i deres Hjem, 716 Fremont St., i Torsdags Aftes omtrent Kl. 6. Emil Rasmussen og Hustru og deres Datter Emma var Med-

lemmer af Nazareth Menighed, og de vil særligt blive savnet der, da de var meget afholdte og havde mange Venner der; ogsaa udenfor Menigheden var deres Vennekreds stor, hvad den store Skare af Mennesker, der var til Stede ved deres Begravelse i Søndags noksom viste, da Nazareth Kirke var fyldt til Trængsel, og mange maatte staa udenfor, som ikke kunde komme ind af Mangel paa Plads.

Rasmussen arbejdede for Viking Co. og var meget punktlig og bestemt, og det vakte derfor Opmærksomhed, at han ikke var kommen til sit Arbejde Torsdag Morgen og ikke havde meldt noget Forfald, og da Dagen gik, uden at der kom noget Bud fra ham, bestemte C. Petersen, Superintendent for The Viking Co., sig til at forsøge at faa nærmere Oplysning om, hvorfor de ikke havde hørt fra Rasmussen.

Da han kom i Nærheden af Rasmussens Hjem, mødte der ham en stærk Lugt af Gas, og han anede strakt, at der maatte være noget galt paa Færde, og da han bankede paa Døren uden at faa noget Svar, gik han for at faa Hjælp, og da de fik Døren aabnet, mødte der dem et sørgeligt Syn, idet de fandt Rasmussen liggende paa Gulvet lige inden for Døren, død og kold; han har rimeligvis villet forsøge at aabne Døren, men har været saa betaget af Gas, at han ikke har haft Magt til at gøre det. Mrs. Rasmussen laa i et tilstødende Værelse og er sandsynligvis faldet i Søvn om Aftenen uden at vaagne mere. Datteren Emma har, ligesom hendes Fader, villet forsøge at komme ud, men har været for svag, og er falden tilbage i Sengen igen.

Ved Eftersyn viste det sig, at det var det Gasrør, som leder ind til Meteren, som var sprunget, og hvorigennem Gassen var strømmet ud og havde fyldt Huset med den dræbende Gift, efter at Familien var gaaet i Seng. Pastor Andreasen talte først paa Engelsk til den store Forsamling, hvori der var mange Amerikanere, og derefter paa Dansk. Det var et alvorligt og indtrængende Ord, som blev lagt hen til vore Hjertener; vi formanedes til at være beredte til at møde Herren, naar han kalder os.

Emma Rasmussens Baare blev baaret af seks unge hvidklædte Piger, som hun var bleven konfirmeret sammen med, og de mange smukke Blomsterdekorationer vidnede ogsaa om Kærlighed fra de afdødes Venner.

Rasmussen kom hertil for ca. 7 Aar siden fra Aalborg, Danmark, og havde planlagt at rejse en Tur til Danmark nu til Foraaret, saa det vil blive en stor Sorg for deres Slægtninge derhjemme nu at modtage Budskabet om deres pludselige Død.

Mrs. Augusta Hansen, Bluffs St., modtog i Fredags et Telegram fra Sudan, Afrika, at hendes Søster Mrs. Elina Uhrenholdt var død den 7. Nov. i Sudan, Afrika, hvor hun arbejdede som Missioner for den lutherske Kirke i Danmark.

Mrs. Uhrenholdt var kendt i mange af d. f. Kirkes Menigheder herovre; hun har jo arbejdet som Lærerinde i flere af dem. Hendes Forældre, Mr. og Mrs. L. Arildsen, og hendes Broder Alfred Arildsen og Søster Mrs. Augusta Hansen, hører alle til Nazareth Menighed, hvor ogsaa Mrs. Uhrenholdt har øvet en smuk Gerning, medens hun var her, og der er mange, som vil mindes hende med Kærlighed.

Korr.

Adresseforandringer: Past. Joseph Rasmussen for Green Bay, Wis., NU Kennard, Nebr., Box 145.

Rev. Chr. Petersen, for Tru-fant, Mich., NU McNabb, Ill.

KNUD RASMUSSEN.

(Fortsat fra forrige Nummer.)

— Jo, fortæller Knud Rasmussen, det er Hr. Slot, og han vender tilbage!

— Saa er Lauge Koch uden Hjælper?

— Ja, det er han jo! Det viste sig, at de to ikke kunde sammen. De havde en meget besværlig Oprejse og alle om Bord maatte tage Del i Arbejdet. Slot holdt imidlertid paa, at han ikke var forpligtet til at udrette noget, før de naaede Etah. Saa allerede under Vejs var Forstaaelsen ophørt. Saadan har jeg hørt Sagen fremstillet; vel at mærke kun af den ene Part. Men Hr. Slot vender i hvert Fald tilbage, og Lauge Koch boder nu sin Onkel, Oberstløjtnanten, om at skaffe ham en ny Mekaniker. Men han kan jo først komme derop til næste Aar. Saa nogen Forsinkelse undgaas jo ikke.

Vi kaster et Blik paa Hr. Slot, der staar et Stykke borte og bider sig i Overlæben — den første Mand, der slæbte Fagforeningsreglementet ud i den store Natur, hvor alle sædvanemæssige Love hidtil har hørt op.

Knud Rasmussen fortæller om de Besværligheder, Lauge Koch ellers har haft. Da Skibet naaede til Grønland, gik flere af Besætningen fra, og man maatte klare sig med grønlandsk Besætning.

En glimrende Rejse.

Knud Rasmussen kommer nu ind paa at fortælle om sin egen Indgriben i Koch-Ekspeditionen. Det er Sportsmanden, som nu er vaagnet i ham:

— Jeg kom til Upernivik den 2. September, Koch indtraf om Bord paa „Louise“ den 3., først 8 Dage senere naaede „Søkongen“ dertil. De kan tro, vi ventede paa den i Angst og Spænding. Vi var jo allerede for langt inde i Sæsonen — og Turen over Melvillebugten er et Lutterispil. Men jeg lovede dem Guld og grønne Skove — det vil siges god Vind og isfri Sejlsads. Og min Sandten om jeg ikke holdt mine Løfter. Fra det Øjeblik, jeg kom om Bord, havde vi Heldet med os. Turen over Melvillebugten har ofte taget 48½ Døgn — vi klarede det paa 23 Timer.

Knud Rasmussen fortæller, hvorledes man naaede op til Igdluarsuit, 30 Mil Nord for Thule, den øde Starnud ud til aabent Hav, hvor Lauge Koch skal have sin Vinterboplads. Han fortæller om de Vanskeligheder, hvormed man her fik løst Skibene og han siger med Begejstring: Kaptajn Petersen paa „Søkongen“ viste sig ved den Lejlighed som en ualmindelig rask Mand! Han klarede det, som man ellers vilde anse for det umulige.

Mødet med Godfred Hansen.

Knud Rasmussen er rigtignok ladet denne Gang! Hans Fortælling er som et af de Eventyr, der berettes ved Spejdersnes Lejrbaal — og her staar vi voksne, skæggede Mennesker og lytter som Drengene med opspilede, forunderde Øjne.

Han fortæller om Mødet med Godfred Hansen. Det er den ene Mands Beundring og ærlige Værdsettelse af den anden Mands Udholdenhed og Snarraadighed. Godfred Hansen har klaret sig brilliant — siger Knud Rasmussen. — Han var allerede færdig med sin Opgave i Foraaret; men det har ikke været muligt for ham at komme hjem før nu. Men, om faa Timer ser De jo ham selv! Han maa kunne fortælle.

Hjemrejsen.

— Hvorledes gik Hjemrejsen? — Udmerket. Allerede den 21. September var vi naaet tilbage til Upernivik. Vi gik for Resten over Melville-Bugten uden Ballast, fordi vi ikke havde Tid til at tage den ind. Og vi klarede os fint.

Og Knud Rasmussen fortæller videre om, hvorledes man skulde have været ind til Godthaab, men at en uforklarlig Tanke slog